

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 372

van **FREYA SAEYS**

datum: 2 februari 2023

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Kinderopvang - Voorzorgsprincipe

De onderzoekscommissie Kinderopvang heeft erop aangedrongen dat bij handhaving wordt gewerkt op basis van het voorzorgsprincipe. Dat voorzorgsprincipe moet decretaal verankerd worden teneinde rechtszekerheid te creëren voor zowel voorzieningen als voor Kind en Gezin. Er is al een advies van het raadgevend comité van het agentschap Opgroeien. Het comité van toezicht is gevraagd het raadgevend comité bij te staan.

1. Wat was het advies van het comité van toezicht m.b.t. het voorzorgsprincipe?
2. Welke randvoorwaarden worden geformuleerd met betrekking tot de toepassing van het voorzorgsprincipe en zullen decretaal verankerd worden?
3. In het debat over het voorzorgsprincipe werd ook gesproken over flankerend beleid met onder meer een compensatie voor opvangvoorzieningen als achteraf zou blijken dat een schorsing of sluiting wegens het voorzorgsprincipe onterecht zou zijn.

Is daarover al klaarheid geschapen?

4. Wanneer mogen we het wijzigingsdecreet verwachten?

**Vlaams
Parlement**

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 372 van 2 februari 2023

van **FREYA SAEYS**

1. Het Comité van toezicht betreffende de Handhaving in de Kinderopvang (CHK) bracht op 9 september 2022 een algemeen advies uit over:

"Het 'Vorzorgsprincipe' als rode draad doorheen de handhaving in de kinderopvang: nood aan een vernieuwde handhavingsfilosofie".

Bij de opmaak van het ontwerpdecreet werd ook in overleg gegaan met het CHK en werd het ontwerp aangepast op basis van hun vragen en bezorgdheden.

Op de hieronder beschreven wijze wordt het advies van het CHK opgevolgd in de ontwerpregelgeving en ook ruimer in het volledige kader van de organisatie van de kinderopvang.

Het voorzorgsbeginsel wordt decretaal verankerd op wijze dat het agentschap vanuit het voorzorgsbeginsel alle bestuurlijke maatregelen zal kunnen nemen op basis van het voorzorgsbeginsel. In de huidige regelgeving is het enkel mogelijk om op basis van ernstige indicaties van een schending van de vergunningsvoorwaarden de vergunning te schorsen. Voor een opheffing is het nodig te beschikken over een vastgestelde inbreuk.

Het arsenaal aan bestuurlijke maatregelen wordt aanzienlijk uitgebreid en moet het mogelijk maken om herstel en verbetermogelijkheden te bieden aan de organisatoren, maar om indien nodig snel en preventief in te grijpen, wanneer risico's worden vastgesteld of vermoed op basis van ontvangen informatie

Een aanbeveling van het CHK i.v.m. de rol van ondersteuning en hulpverlening wordt opgenomen in het voorontwerp decreet en in de ruimere ondersteuning van de kinderopvangsector.

Een aanbeveling van het CHK met betrekking tot de strafregisterinformatie en de gegevensuitwisseling en informatiepositie van het agentschap vergt een ruimere discussie met de parketten en Fod. Justitie.

2. De definitie van het voorzorgsbeginsel zal aan de Vlaamse regering voorgelegd worden in het voorontwerp van decreet dat deze maand nog ingediend zal worden.

Het agentschap kan een beroep doen op organisaties of deskundigen om het agentschap te adviseren in het kader van het voorzorgsbeginsel. Op dit ogenblik laat het agentschap zich hiervoor adviseren door het VECK (Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling).

Het agentschap zal het toezicht op de kinderopvanglocatie uitoefenen, niet alleen op stukken (zoals nu het geval is), maar op basis van alle voorhanden zijnde informatie. Het zal daarbij het voorzorgsbeginsel hanteren. Zo zal in het decreet worden verankerd dat het agentschap de vergunning kan wijzigen, schorsen, opheffen of beveiligende

maatregelen kan nemen als het agentschap vaststelt dat een maatregel moet genomen worden vanuit het voorzorgsbeginsel.

De beveiligende maatregelen moeten het mogelijk maken om de risico's te beperken en de opvang toch open te houden.

Zoals elke bestuurshandeling zal het agentschap de beslissing moeten motiveren op basis van alle juridische en feitelijke elementen. De beslissing kan niet op loutere veronderstellingen worden gesteund. Dit is een beginsel van behoorlijk bestuur dat niet hoeft hernomen te worden in de sectorale regelgeving.

De beslissing en de gekozen maatregel zullen ook steeds proportioneel moeten zijn t.a.v. de feiten, de inbreuken en de mogelijke risico's in de kinderopvanglocatie. Doordat het agentschap beveiligende maatregelen kan nemen, zal ook een proportionele maatregel kunnen worden genomen. In deze proportionaliteitsafweging zal het agentschap het voorzorgsbeginsel steeds meenemen in zijn beoordeling.

Uiteindelijk zal een rechter oordelen of het agentschap bij het nemen van een maatregel vanuit het voorzorgsbeginsel de sectorale regelgeving en de beginselen van behoorlijk bestuur heeft nageleefd. Voor de schorsing, de opheffing of gedwongen wijziging van de vergunning kan elke organisator ook voorafgaand aan een beroep voor de rechtbank een bezwaar indienen dat behandeld zal worden bij de Adviescommissie WVG.

Een bezwaar tegen een beslissing tot schorsing of opheffing zal steeds schorsend zijn, tenzij de beslissing genomen wordt op basis van dringende noodzakelijkheid. Deze dringende noodzakelijkheid wordt in het dossier gemotiveerd.

3. Een schorsing kan opgelegd worden (*huidige bepaling van artikel 5 van het handhavingsbesluit*):

- 1° als een inbreuk op de vergunningsvoorwaarden op korte termijn weggewerkt kan worden;
- 2° uit voorzorg, als er ernstige indicaties zijn dat er een inbreuk is op de vergunningsvoorwaarden en dat daardoor de veiligheid en gezondheid van de kinderen in het gedrang komen;
- 3° als de organisator het toezicht op de vergunningsvoorwaarden verhindert."

Het handhavingsbeginsel zal worden uitgebreid in die zin dat ook kan worden opgetreden als er een risico is op een schending van de fysieke of psychische integriteit van de kinderen. Dat risico kan blijken uit alle informatie waarover het agentschap beschikt.

Het agentschap zal niet onbezonnen kunnen beslissen tot een schorsing en zal de beslissing steeds degelijk moeten motiveren.(zie antwoord op tweede vraag)

Ook als het agentschap een beslissing tot schorsing neemt op basis van het in het decreet verankerde voorzorgsbeginsel, dat wil zeggen dat er geen zekerheid is dat de integriteit van de kinderen zal geschonden worden, zijn de indicaties en risico's dermate ernstig dat een organisator de nodige aanpak zal moeten uitwerken om de risico's weg te werken. Dit kan niet beschouwd worden als een 'onterechte schorsing', maar als een maatregel waarbij de organisator nog de kans krijgt om de risico's weg te werken.

In veel gevallen treedt het agentschap bovendien op nadat zich reeds incidenten of klachten hebben voorgedaan die eveneens aanleiding geven tot een schorsing op basis van het voorzorgsbeginsel.

Er hoeft niet te worden voorzien in compenserende subsidies of vergoedingen bij "onterechte" schorsingen. Het gemene aansprakelijkheidsrecht voorziet de nodige instrumenten om een vergoeding te vorderen.

Wel wordt in een flankerend beleid voorzien, ter bescherming van de rechten van de werknemers en van de ouders. Een zorgvuldig handelende organisator dient een zekere financiële weerbaarheid te hebben en in zijn financieel plan ook rekening te houden met de risico's verbonden aan het organiseren van een kinderopvangcapaciteit en met de rechten van de werknemers en ouders, bv door het aanleggen van een sociaal passief of een reserve voor het terugbetalen van de waarborgen.

Ook in andere sectoren in het beleidsdomein Welzijn e.a. wordt een financiële weerbaarheid opgelegd en gecontroleerd tijdens de werking van de activiteit, met name in het woonzorgdecreet, in de regelgeving m.b.t. de voorzieningen voor personen met een handicap die voorzien in een rechtsreeks toegankelijke hulp, de ziekenhuiswet en de regelgeving met betrekking tot maatwerkbedrijven.

Ook probeert het agentschap de periode van schorsing zo kort mogelijk te houden. Bovendien wordt er momenteel geprobeerd om aan de hand van een proefproject met intensieve ondersteuningstrajecten eventuele schorsing te vermijden, net om de impact op de organisator, de medewerkers en de ouders zo gering mogelijk te houden.

Er is als flankerende maatregel ook een BVR tijdelijke vervangcapaciteit goedgekeurd, dat de mogelijkheid voorziet om vervangopvang te voorzien voor ouders.

Het agentschap heeft ook de nodige informatie ontsloten op hun website rond de impact op werknemers in periodes van schorsingen.

4. De laatste aanpassingen worden aangebracht waarna het decreet in maart zal ingediend worden in het legistieke traject.